

БЕОГРАДСКЕ ОПШТИНСКЕ НОВИНЕ

ИЗЛАЗИ НЕДЕЉНО ЈУДАН ЦУТ
ЦЕНА ЗА СРБИЈУ:

на годину	6 дин.
за пола године	3 дин.
за стране земље на годину	9 дин.

Недеља 24. Јуна 1890.

Цена је огласима 6 дин. пара од врете
Претплату ваља слати упутницом на општински суд а све кореспонденције на уредника
РУКОПИСИ НЕ ВРАЂАЈУ СЕ
Неплаћена писма не примају се.

ГРАЂАНСТВУ ВАР. БЕОГРАДА

На основу другог става члана 26. закона о општинама, Одбор општински, у седници 26. пр. месеца, донео је одлуку: да се установе четири одељка општинскога Суда, а за старешине тих одељака изабери кметовски помоћници.

Према томе Суд општине вар. Београда позива грађане београдске, да 1. Јула т. г. дођу на:

ОПШТИНСКИ ЗБОР

и изврше избор 4 кметовска помоћника, и то по једног за квартове: врачарски и палилулски, и по једног за спојене квартове: варошке-дунавски и теразијско-савамалски.

Збор ће се држа и по одељцима варошким а почеће у 8 часова из јутра.

Бирачи могу на зборна места долазити до 12 сати пре и од 2 до 6 часова по подне, у које доба престаје пуштање гласача на биралиште.

Спискови бирачки изложени су у благајноме одељењу општин кога Суда, те их грађани могу разгледати све до дана избора.

Изборна места за овај збор биће:

- а) за **кварт варошки** -- у основној мушкој школи код саборне цркве (дубровачка улица).
- б.) за **кварт теразијски** — у теразијској м. школи (улица 2 јаблана);
- в.) за **кварт дорђолски** — у основној мушкој школи (душанова улица);
- г.) за **кварт савамалски** — у основној мушкој школи (савска улица, преко пута кварта);
- д.) за **кварт палилулски** — у основној мушкој школи (школска улица); и
- ђ.) за **кварт врачарски** — у основ. мушкој школи (пријепољска улица, спрочу вој. болнице).

Бирачки одбори састављени су овако:

а) у кв. варошком

Председник: М. Капетановић проф. Вел. школе.

Чланови: Ман. Клидис трг. Димитрије Ђорђевић трг. Милош Милошевић ливерџ. Сима Видаковић јорганџија.

Заменици: Младен Љубинчевић трг. Аврам Нахман индустријалац.

б) у кв. дорђолском

Председник: Лаза Дашковић каф.

Чланови: Пера Манојловић каф. Милан Миладиновић ковач, Спира Јаковљевић каф. Прока Раденковић бак.

Заменици: Јаков Дамњановић предуз. Танасије Савић кројач.

в) у кв. теразиском

Председник: Никола Милишић бак.

Чланови: Гавра Бркић трг. Милан Белчевић опанч. Стеван Мијатовић ситничар и Жив. Тодоровић трг.

Заменици: Илија Јаковљивић бак. и Радојица Радоњић кафеџ.

г) у кварту савамалском

Председник: Андра Одавић трг.

Чланови: Таса Данчевић трг. Живко Т. Јовановић трг. Јоца Шандоровић трг. и Мил. Ж. Маринковић бак.

Заменици: Лука Ђеловић трг. и Антоније Ђорђевић бакалин.

д) у кв. палилулском

Председник: Сима Д. Миличевић кројач.

Чланови: Јеврем Марјановић земљоделац, Ђок В. Вељковић земљед. Настас Крстић трговац и Ђока Јовановић шпекул.

Заменици: Спира Петровић кафеџија Риста Крстић кадрџија.

ђ) у кв. врачарском

Председник: Видоје Виторовић кројач.

Чланови: Стеван Миљковић бакалин, Ђорђе Петровић бак., Милан Поповић месар и Ђорђе Стојановић шпекул.

Заменици: Настас Димовић лебар, Алекса Миловановић каф.

Сем ових лица изабрани су, опет коцком, одборници општински т.г. Илија Цветановић, Р. Ђирковић, М. Р. Маринковић, Р. Драговић, Ф. Васиљевић, Мил. Денчић, за заменике председника квартовних бирачких одбора на случај, да који од горе одређених председника буде спречен примити своју дужност на збору.

Од стране Суда општине вар. Београда 20. Јуна 1890. год. АВр. 1009.

НАРЕДБА

УПРАВЕ ВАРОШИ БЕОГРАДА

Наредба управе вароши Београда од 8. т. м. Бр. 7984. о продаји разних списа, књига и новина, има се разумети овако: Забрањује се продаја ствари у опште кад се то врши у виду торбаревња, јер је то казнимо по §. 389. крив зак. а продаја разних списа, књига и растурање новина може се вршити по улицама и другим јавним местима, само тако, да се то не

чини нуђењем и виком, изговарањем сензацијонних вести, у опште радње таковог и која би била на досади публици и сачиње би се грађанство уздемиравало и рушило јавни мир и спокојство. И који би противно овоме поступио, биће кажњен по §. 326. крив. закона и у томе случају неће му се дозволити да и даље врши продају поменутих списа или новина, на овај начин.

Од стране Управе вароши Београда 10. Јуна 1890. год. Број 8054.

ИЗВЕШТАЈ

КОМИСИЈЕ ОДРЕБЕНЕ ЗА ПРЕУСТРОЈСТВО АДМИНИСТРАЦИЈЕ И ОСТАЛИХ ПОСЛОВА У ОПШТИНИ БЕОГРАДСКОЈ.

(СВРШЕТАК)

Њихов делокруг рада био би у главном, да као прва и најближа местна власт врше полицијску и санит службу, одржавају ред, непосредно извршују наредбе које буду добијали од општ. Суда, било његове или држав. власти, и у опште да раде све оно што је зак. општинском Суду у дужност стављено.

Поглавито да спада у дужност ових одељака да врше :

а) Судску власт по грађан. делима у споровима до 10. динара по аналогји допуне и измене §. 6. гр. суд. пост.

б) Све ислеђења по кривич. делима из части III. крив. зак. које ће по ислеђењу сироводити Суду Општ. на надлежни поступак.

в) Полицијску, из чл. 23. и чл. 36. зак. о општ. у колико би у надлежност самог општ. суда спадало, као и по тач. 1. 2. 4. 5. 6. 7. 8. 10. 13. и 14. истог закона.

г) Управну из чл. 23. под 3. у колико у надлежност општ. суда спада, и

д) Да извршују све наредбе Општинског Суда и држав. власти које им Општ. Суд на надлежност сировео буде.

Ови одељци према мњењу комисије имају се обривовати овако :

У сваком одељењу да буде по један кметовски помоћник као старшина одељка, са нужним бројем персонала. Овај персонал састојаће се поред помоћника кметовског и писара још и једног исправника).

Одељака ових да буде свега три, и то за квартал варошки и дорћолски да буде један, за квартал теразијски и савамаљски један, и за врачарски и палилулски један.

Персонал у варошко-дорћолском кварту да буде овај :

- 1 кметов. помоћник
- 2 писара
- 1 практикант
- 1 исправник (кварталник)
- 12 позорника
- 1 вратар
- 2 позивара.

За теразијско-савамаљски одељак да буде исти персонал са два позорника више.

За врачарско-палилулски одељак да буде такође исти персонал са једним писаром више, 1 позиваром и са двадесет позорника свега.

Економно финансијско одељење, које се има као ново установити образовало би се овако :

- За старшину — шефа — 1 кметовски помоћник.
- 1 надзорник општ. добара
- 1 писар
- 1 практикант

- 10 контролора касапских
- 4 контр. за хватање криумчар. пијћа
- 4 „ кантарска
- 8 мерача кантарских
- 2 прикупљача таксе пијачне
- 1 баштован
- 1 контролор — водоноша
- 15 фењерџија
- 3 пољака
- 2 служитеља баштована
- 3 служитеља на кланици
- 1 чувар сењака
- 2 чувара парка
- 2 „ мајдана
- 2 „ друмова.

Управа над гробљем треба такође да дође под ове одељење.

Ово су нове установе, које би требало завести.

Што се тиче осталих одељења која постоје, комисија сматра да би требало :

1. Судском одељењу додати још потребног персонала, и то у заседању 1 млађег секретара, једног писара и једног практиканта.

2. У пријавници једног практиканта, и у архив и једног.

3. У депозитном одељењу извршитељима додати још три, дакле свега 10 да буде.

4: Рачуноводство и благајна да остану за сада овако како су, само да се дода један рачуноиспитач, а да се одмах састави стручна комисија од лица вичних двогубом књиговодству, те да спреми све што треба, да се од 1. Јануара 1891. год. заведе двогубо књиговодство у рачуноводству наше општине.

5. У санитетском одељењу да се дода један писар, који ће водити засебне послове тога одељења, а поред њега да се узме још један марвени лекар, јер са једним лекаром није се до сада могло постићи оно, што се по закону санитетском тражи, и што и сами интереси општински захтевају. Поред тога једну бабицу више за Енглезовац, пошто је он удаљен од вароши, и једног хемичара који ће у јавној лабораторији вршити анализе пића и хране.

6. У санитетском одељењу треба да буде сталан персонал и то само један статистичар.

7. У инжењерском одељењу да буду три инжењера, два цртача, један писар, и један практикант.

8. За правобранилачко одељење поставити сталног правобраниоца, који ће се у одређеним часовима налазити у суду.

Према напред поменутом, комисија је нашла за нужно да се са обзиром на већу штедњу, и на праву корист, коју има од расаднице, ова укине.

Ово комисија налази да треба учинити нарочито још и због тога, што за суму од преко 10.000 динара, која се на расадницу годишње троши, може општина снабдети своју потребу за неколико година, колико се до сада само за једну годину трошило, чиме се очигледно утврђује тај факт, да ова и овака расадница и ако има своју цел, одвећ много кошта општину.

Комисија, да би оправдала своје назоре о преднаведеном устројству у општини, ослања се и на буџетско стање општине, да се оно не оптерети.

По предложеном преустројству, као и са обзиром на оно што се има укинути, имао би се буџет општински оптеретити :

Али, како по новом закону о општинама као и осталим законима, који су на прошлој скупштини донесени и ступили у живот, приходи општински знатно су појачани гако, да је сума са којим би се имао оптеретити буџет незнатна и одвећ мала, према приходу који ће општина сада имати, то према овоме комисија сматра да је њено мишљење у овоме коректно и корисно по општинске интересе, нарочито са тога, што ће се и сами досадањи приходи боље прикупљати.

Комисија сматра да би општина овим и оваким уређењем одговорила потпуно своме позиву како у духу самог закона у опште, тако и потребама своје општине као једне престоничке општине.

Од колике је пак важности и какву улогу врши у држави једна добро уређена општина, о томе неби било нужно ни говорити, само би тек довољно било да се напомене то, да се с правом има очекивати добро уређење и правилан рад сваке општине и њене управе, кад грађани од целокупне своје порезе више од четвртине плаћају својој општини.

Комисија предложивши ово и овако преустројство Одбору, које се има у Општини увести, сматра да је тиме поверени јој задатак потпуно на корист Општине и грађанства свршила, и нада се, да ће Одбор у целости предложено преустројство примити.

13. Маја 1890. год.

у Београду.

Чланови комисије:

Љуб. У. Романовић, Мата Јовановић, Н. Р. Поповић, Андреја Ј. Одавић, Јов. Ј. Симић.

Рад општинског одбора

XXVI. ванредни састања

18. Маја 1890. год.

Били: Председник г. М. П. Пашкић, члан суда г. Св. Карапешкић, чланови одбора: г. г. М. Ј. Марковић, Н. Р. Поповић, М. Николић, К. П. Михаиловић, Р. Петровић, С. Ј. Аријел, И Цветановић, К. Б. Михаиловић, В. Николић, Р. Драговић, Ђ. Димитријевић, М. Терзибашић, Ф. Васиљевић, М. Јовановић, В. Виторовић, Р. Ђирковић, К. Д. Главинић, Н. Д. Милишић, Ђ. С. Новаковић, М. Капетановић, А. Ј. Одавић.

I.

По прочитању записника одлука прошле седнице учињена је примедба код бр. 221, да записник из седнице од 9. т. мес. није примљен без примедба, пошто је одборник г. Андреја Одавић интерпеловао председништво о акту грађана којим је тражено да се „Зелени Венац“ прогласи за слободну пијацу.

Поводом ове примедбе председништво је поновило изјаву, да ће општински суд ради потпуне исправности рада, наредити да се учлани још један потпуно тачан преглед потписа на акту грађана и да се по азбучним списковима избележе потписници који имају данас право гласа на збору, и само у случају ако се и свим накнадним прегледом потврди да на акту има 350 таквих потписа грађана поступиће се по одлуци (бр. 308) и „Зелени Венац“ прогласити за слободну пијацу.

Изјаву ову Одбор је примио к знању.

II.

Одборник г. Милован Р. Маричковић ревершио да је у друштву са одборником г. Н. Р. Поповићем а према одлуци одбора (КБр. 216) примио рачуне и готовину школске благајне, којом се као благајник школског одбора руковао г. Јов. Ангула; да су рачуни нађени у потпуној исправности и да је према томе брату пок. Јове, г. Николи Ангули, издата разрешителница, којом је потврђена уредна предаја благајне школске.

По изјави председништва да је готовина благајне школског одбора са примљеним рачунима предата судској депозитно

касн, докле се други благајник школског одбора не изабере, Одбор оглашава разрешителницу одборника г. г. М. Р. Маричковића и Ник. Р. Поповића за своју.

III.

Председништво саопштава да је на реду извештај техничке комисије о канализацији и да по предлозима комисијским треба донети извесне одлуке како би се на њиховом основу могао што пре отпочети претходни послови а и самом извршењу канализације раније приступило.

По саслушању извештаја који је по одобрењу раније седнице наштампан у засебне књижице, Одбор је узео у оцену предлоге комисијске и слажући се са њима, одлучно:

1. Да се канализацији Београда приступи у што краћем року.

2. Као система за канализацију Београда да се усвоји тако звана система сипрања „све у канале“.

3. Да се одма приступи извршењу претходних радова који су у извештају обележени.

4. Да се извршење тих радова ангажује, који од наших стручних инжењера и да му се даду за то два помоћника.

5. Пошто претходни радови буду готови, да се израда пројекта повери двојци у овој струци признатих техничара, остављајући избор тих лица председништву општинском.

6. Потребан новац за извршење канализације да се набави зајмом, који ће се отплаћивати таксама, које ће се доцније утврдити.

7. За извршење претходних радова за канализацију овлашћује се Суд општински да може утрошити до 16 000 динара, из партије за непредвиђене трошкове, која ће се сума доцније попунити из зајма, који се за канализацију узме.

IV.

Председништво саопштава да је техничко-финансијска комисија свршила свој задатак и поднела извештај како да се изврше првенствене мере у престоници и каквим изворима општина послужи за финансирање њихово.

По саслушању извештаја комисије (АБр. 890) и по оцени предлога који су у њему постављени, Одбор је одлучно:

1). Да се општина београдска за грађевне зграда за основне школе, за грађење водовода, кеа, клавице и канализације, за суделовање у грађењу антропоа и за грађење модерне калдрме задужи са 10,000.000 динара ефективних, и да се ово решење у најкраћем року изнесе збору грађана на одобрење.

5). Услови зајма да буду ови:

а). Интерес и отплата на ефективни капитал не смеју бити већи но што је то одобрено законом о варошкој трошарини у Београду, од 13. Јуна 1884. год. који у своме 3-ћем члану каже: „но услови овога зајма не могу бити тежи него што су код управе фондова“;

б). Да рок отплате не сме бити краћи од 23 и по нити дужи од 50 година;

3). Да би се осигурало уредно плаћање интереса и отплате на овај зајам, и за време грађења као и после, одбор решава, да се на основу закона о варошкој трошарини у Београду, од 13. Јуна 1884. год. у споразуму са владом Њ. Величанства уведе у најкраћем року трошарина на оне предмете који могу поднети без штете за спротни стадеж београдског грађанства и за које се може трошарина лако и без великих издатака наплаћивати. Предмете, на које ће се трошарина ударити одредити одбор општински.

4). Осветлење вароши Београда, да се да у концесију.

5). Чим збор грађана одобри предложено задужење, одбор општински изабраће контролни одбор за контролисање употребе и трошења овога зајма, и то на следећи начин: изабраће за тај одбор из своје средине 3 члана, из најугледнијих грађана ван одбора 6 чланова, и умолити Владу Његовога Величанства и Управу народне банке да и они од своје стране одреде по једно лице за члана томе одбору, те да се према томе цело контролни одбор састоји из 11 чланова.

V.

Да би се извршењу у претходној одлуци побројаних великих реформа могло без даљег одлагања приступити а грађење водовода одмах отпочети, решено: да се на дан 29. св.

мес. сазове општински збор и њему по 8 тачци чл. 70. закона о општинама изнесе на одобрење питање о задужењу према одауца коју је одбор донео под КБр. 233.

XXVIII ванредни састанак

24. Маја 1890. год.

Били: Председник г. Н. П. Пашић, члан Суда г. С. Карапешкић, чланови одбора г. г. А. Ј. Одавић, Р. Драговић, Р. Ђирковић, М. Ј. Марковић, Ђ. Николић, Р. Петровић, С. Ј. Авријел, М. Капетановић, М. Терзибашић, Д. Најдановић, Љ. Јовановић, М. Јанковић, Ј. Станковић, М. Маринковић, Р. Пуљевић, М. Ј. Јанковић, Др. М. Т. Леко, Г. Бркић, Ф. Васиљевић, Ђ. Димитријевић, Л. Дашковић, Ј. Г. Лемовић, Н. Л. Милишић, И. Цветановић, К. П. Михаиловић, П. Р. Поповић, Ј. С. Симић, К. Д. Главинић.

I.

Одборник г. Ђ. Димитријевић, пре по што се прешло на дневни ред, чини доставу да би много подесније по грађанство, која улицом пролази, било, кад би команда жандармерије са улице преместила стражару у самој авлији касарне, пошто се поћу врло често дешавају неприлике грађанима, који не знају за прошле о чувању страже. — Председништво је примило: да код команданта жандармерије, по жељи Одбора, учини потребан корак.

II.

Одборник г. Милорад Терзибашић, примећује да би општинска управа требала да подејствује код војне власти да се барутана са врачарског поља измести даље, пошто се варош знатно раширила, те околним имањима прети опасност.

И по овој напомени председништво је изјавило: да ће предузети потребан корак.

III.

Према изборноме пропису који постоји за држање зборових општинских, — изабрани: (коцком) за председнике бирачких одбора на збору 29. ов. мес. у кварту варошком А. Одавић, у кварту теразијском И. Цветановић, у кварту врачарском, М. Јовановић, у кварту дорђолском Ј. Симић, у кварту савамалском Р. Петровић и у кварту палилулском В. Виторовић; а за заменике њихове, на случај потребе, одборници: Ђ. Димитријевић, М. Велизарић и М. Терзибашић.

Исто тако коцком су изабрани за чланове бирачких кварталних одбора: у кварту варошком Сретен Новаковић, Соломон Авријел, Милош Милошевић и Коста Аврамовић, у кварту теразијском Радоица Шолан, Милан Белчевић, Гавра Бркић и Милош Обрковић; у кв. дорђолском Никола Кики, Милан Миладиновић, Сава Ристић, Сипра Јаковљевић, у кварту савамалском Јевта Најдановић, Милан Ж. Маринковић, Мика Банковић, Јоца Шандоровић; у кварту палилулском Ђока Вељковић, Тома Лазаревић, Јеврем Марјановић, Ђока Јовановић; у кв. врачарском Ђорђе Грбић, Трајко Стојковић, Бура Милијашевић и Милан Поповић.

IV.

Председништво саопштава да је на дневном реду извештај комисије о преустројству администрације општинске и да решењу треба што пре приступити пошто ће од тога зависити кад ће се и буџет моћи склопити.

После дуже начелне дебате — одлучено да се ради решења предлога комисијских, које је представила у извешћу, сазове ванредни састанак.

ИЗВЕШТАЈ

ТЕХНИЧКО-ФИНАНСИСКЕ КОМИСИЈЕ ОДБОРУ ОПШТИНЕ БЕОГРАДСКЕ

(СВРШЕТАК)

За овако јадне основне школе, које су смештене само по приватним зградама а које ни у колико не одговарају ни хигијенским ни педагошким правилима, плаћамо сад годишње на име кирије и других сувишних трошкова 31 50) динара; кад овоме додамо интерес и одплату на капитал, који представљају и општинске зграде, у које су школе по нужди смештене, има-

ћемо бар још 31.500 динара, што са горњим чини 63.000 динара годишње.

Колику ли пак суму представљају млађани животи нашег подмлатка, који *очигледно* пропада по данашњим школским зградама — тешко је срачунати, али сигурно биће већи од горњих 63.000 динара, јер нам данашње школске зграде лиферују сваке године знатан број туберкулозних, кратковидних, слабуњавих и погрбљених будућних грађана, чије нас лечење и дангуба сваке године стаје грдних сума. Ми се нећемо упуштати у срачунавање тих сума и ако се то може да учини доста тачно, јер држимо да је ово што рекосмо за свакога свесног грађанина и очигледно и лако схватљиво, и да има врло мало грађана који нису опазили зле утицаје овакових школских зграда на здравље њихове деце. Одобрени се пак зајам и за грађење зграда за основне школе требало би нам годишње 63 до 72.000 динара за интерес и одплату, а кад се то сравни са оним што нас данас стају зграде за школе, излази: или да нас у будуће неће стати ништа више или да ће нам требати у нагорем случају годишње само 9.000 динара више по сад.

На реду је кланица. Ако се сагради модерна кланица, са модерним тргом за сад само за Београд, требаће нам за интерес и отплату капитала годишње 42 до 48 000 динара. Тешко је ухватити прави рачун колики је данас трошак наших касара, који имају око уређивања и прерађивања заклане стоке, али се сме скоро тврдити да никако није мањи од горњег, јер сваки који коље свиње мора имати за грејање воде нарочита огњишта, корита за шурење и остали прибор, а осим тога сваки мора ложити засеби, ватру. Исто тако и они који кољу крупну и ситну стоку морају имати сваки извесне алате и стаје за прераду а они који топе лој морају имати нарочита огњишта, и мора сваки ложити засебну ватру. Код модерне кланице све то има касарни на расположењу у самој кланици, и по себи се разуме да ће за употребу вреле воде корита *оранија*, за топљење, и остали прибор, платити само незнатну таксу, а да ће услед тога јевтиније сав тај посао свршавати, јер је на пр. свакоме позната ствар да ће много јевтиније бити загревање воде у једном великом казану него у 10 и 20 малих казана и т. д.

Осим тога морамо обратити нарочиту пажњу и на то: да је за здравље грађанства неопходно нужно тачно контролисање за клање одређене и заклане стоке једино могуће, кад будемо имали модерну кланицу, и да само уређена кланица није за здравље штетна. Исто тако и контрола над општинским приходима од касарске аренде може бити тачна само у модерној кланици.

Што се тиче кеа имамо да кажемо ово: дачас општина истина нема велики приход од обаларине јер тај износи само 2300 дин, али како лађе и пароброди нису до сад имали апсолутно никакве удобности за пристајање уз нашу обалу, није општина имала право нити је могла да наплаћује велике таксе обалске које се наплаћују у другим варошима са утврђеним обалама, а кад се једном сагради ке, онда ће општина имати права да наплаћује таксе за пристајање свију лађа без разлике, и приход од тих такса

биће потпуно у стању да плаћа потребни интерес и отплату у 70 до 80.000 дин. годишње.

У грађењу антропоа општина треба да суделује са 500.000 динара. Интерес и отплата у 35 до 40.000 годишње на овај капитал, подмириваће се са свим сигурно киријама, које ће плаћати сви они трговци, чија роба буде лежала у тим антропојима, дакле како београдски, тако исто и они из Србије и са стране. И београдски и страни трговци плаћају данас велике кирије за приватне магаци, у којима своју робу смештају, и које су им далеко, и од воде и од жељезнице, а немају никаквих удобности и олакшица, без којих и нема трговачких сместишта.

И ако држимо да је сасвим излишно доказивати: да ће се подизањем кеа и антропоа, како извозна тако и увозна трговина још више концентрисати у Београду; да ће Београд од тога имати користи у свакоме погледу, и да ће трговачка роба са јевтинијом киријом лежати по антропојима, него што данас лежи по приватним магацима и да трговачки сталеж неће плаћати за смештање своје робе у сместишта ништа више но што данас плаћа, опет морамо нарочито ударити гласом на то: да богате трговине, којом се добро зарађује, не може бити без концентрације трговине, а те опет не може бити ако нема потребних трговачких сместишта. Где је пак трговина јака, ту имају добру зараду и сви остали сталежи.

Да би Београду у што краћем року дали добру калдрму, бар по главним улицама, и да би споредне улице снабдели калдрмом која одговара величини њиховог саобраћаја, потребно нам је за сада, као што се види из напред изложеног предрачуна: 2.000.000 динара; за коју нам је суму потребно годишње 140 до 160.000 дин. на име интереса и отплате

Из буџета наше општине, за последњих 10 година, види се, да приход од калдрмије, која се на ђумруку наплаћује, из године у годину расте, са развојем и саме трговине, јер док је 1882 год. износио 51.000 дин., порастао је у прошлој години на 80.000 дин. и то је калдрмија која је наплаћена само на робу која је код Београдског ђумрука експедирана. Овај ће приход сигурно и у идућим годинама растити а осим тога на основу закона о трошарини од 13. Јуна 1884. год. општина ће ускоро отпочети наплаћивање калдрмије на све оно, што се колима или коњима у Београд унесе. Сви су изгледи да ће од ове калдрмије бити приближно исто толико прихода, јер кад друге мање вароши имају од калдрмије по 100 и више хиљада динара годишње, имаће ваљда и Београд бар још 70.000 динара.

Од две године на овамо ставља се у буџет општински по 120 до 125.000 динара на грађење калдрме. Ова цифра пак мора остати и у будућим буџетима за оправке и преправке садање калдрме; с тога поред ових 70.000 дин. које ће нам дати нова калдрмија, требаће нам још за интерес и отплату ових горњих 2.000.000 дин. још 70 до 90.000 динара.

Неће бити згорага, да још једном покупимо уједино све издатке, који ће се морати подмиривати из општинског буџета и да их сравнимо са издатцима, које чине друге од Београда мање вароши, и које се врло често износе Београду као угод.

За школске зграде требаће нам нових 31.500 до 40.500 дин., за калдрмију 140.000 до 160.000 дин.

Требаће нам дакле свега: 171.500 до 200.500 дин., који ће се по завршетку свију послова морати трошити из општинског буџета.

Кад ову већу суму од 200.500 динара додамо ка суми од 778.000 динара која се по садањем буџету троши, онда би расходи по буџету београдске општине износили 978.500 динара годишње, или, подељено то на 40.000 становника, излази да би на једну душу у Београду изнели расходи у округломе броју 24½ динара док су у Загребу још 1884. год. износили око 45 дин. и у Софији за 1890. год. изнеће 100 динара. Па и кад би жртве, које се од Београђана траже, биле веће од жртава које чине Загрепчани, (а као што се види то није случај.) треба добро имати на уму: да су здравље и трговина најглавнији извори за богатство и благостање једне вароши, и да Београд пород осталог грађењем кеа и антропоа може постати оно, за шта је самом природом одређен, а то је: да буде кључ целе балканске трговине.

Завршавајући овај извештај, у коме мислимо да смо изложили све оно што је од нас захтевано, част нам је предложити одбору београдске општине да изволи решити:

1.) Да се општина београдска за грађење зграда за основне школе, за грађење водовода, кеа, кланице и канализације, за суделовање у грађењу антропоа и за грађење модерне калдрме задужи са 10 милиона динара, ефективних и да се ово решење у најкраћем року изнесе збору грађана на одобрење.

2.) Услови зајма да буду ови:

а.) Интерес и отплата на ефективни капитал не смеју бити већи но што је одобрено законом о варошкој трошарини у Београду, од 14. Јуна 1884. год. који у своме 3-ћем члану каже: „но услови овога зајма не могу бити тожи него што су код управе фондова;“

б.) Да рок отплате не сме бити краћи од 23½ нити дужи од 50 година;

3.) Да би се осигурало уредно плаћање интереса и отплате на овај зајам, и за време грађења као и после, одбор решава, да се на основу закона о варошкој трошарини у Београду, од 13. Јуна 1884. године у споразуму са владом Његовог Величанства уведе у најкраћем року трошарина на оне предмете који је могу поднети без штете за сиротни сталеж београдског грађанства, и за које се може трошарина лако и без великих издатака наплаћивати. Предмете, на које ће се трошарина ударити одредиће одбор општински.

4.) Осветлење вароши Београда, да се да у концесију.

5.) Чим збор грађана одобри предложено задужење, одбор општински изабраће контролни одбор за контролисање употребе и трошења овога зајма, и то на следећи начин: изабраће за тај одбор из своје средине 3 члана, из најугледнијих грађана ван одбора 6 чланова, и умолиће Владу Његовога Величанства и Управу народне банке да и они од своје стране одреде по једно лице за члана томе одбору, те да се према томе цео контролни одбор састоји из 11 чланова.

На завршетку имамо да напоменемо, да су овим извештајем завршени сви они предходни радови, који су за извођење варошких рефорама били неопходно нужни, и да је комисија, најозбиљније проучавајући

ничине, по којима би се ове реформе могле извршити а да варош Београд то тако рећи и не осети, нашла да је начин, који је у овом извештају одбору општинском предложен, једини могући начин, и према томе налази даље, да се одбор општински, решавајући о горњим предлозима, изјасњава не само о тим предлозима, него у опште и о томе: да ли ће питање о реформама вароши Београда остати и даље на дневном реду или ће се овом приликом повољно решити.

Познавајући пак готовост којом је данашњи одбор прихватио све предлоге односеће се на извођење великих рефорама вароши Београда, комисија се у тврдо нада, да ће одбор и ове предлоге топло прихватити, те тиме оправдати и поверење грађанства, које га је изабрало.

Последњу реч у овоме крупном питању имају само грађани српске престонице, јер ће они својим гласањем на збору донети коначно решење о томе: хоће ли се велике реформе вароши Београда извести или не.

Нема сумње да ће грађани Београда, којих се највише тиче и који се тако живо интересују питањем о његовој будућности, својим гласањем на збору утврдити: здравље, напредак и богатство Београда. **А** здрав, напредан и богат Београд биће дика и понос целокупног Српства.

17. Маја 1890. год.

У Београду.

Техничко-финансијске комисије
Председник,
НИКОЛА П. ПАШИЋ, с. р.

Деловођ,
Коста Д. Главинић, с. р.

Чланови:

Никола И. Стаменковић, **Др. Лаза Пачу**, **Светозар Зорић**, **Анта Алексић**, **Др. Марко Т. Ђоко**, **Милутин Ј. Маџковић**, **Ђока Новаковић**, **Ђера Маџојловић**, **Милов. Р. Маринковић**, **Марко Велизарић**, **Св. Карапшић**.

ИЗЈАВА

ГЛАВНОГ ТРГОВАЧКО-ЗАНАТЛИСКОГ ОДБОРА

Главни трговачко-занатлијски Одбор држао је **21.** овог месеца у општинској дворани ванредни састанак, на коме је узео у претрес питање о тешкоћама које Аустро-Угарска у последње време ствара извозу из Србије.

После дуге и бурне дебате, у којој су учествовали не само чланови одбора него и извесан број гостију, угледних трговаца ван одбора, доцесна је једногласно ова

РЕЗОЛУЦИЈА:

„Позван да о интересима земаљске производње и трговине непрекидно бригу води; а сматрајући да су тешкоће, које у последње време чини Аустро-Угарска извозу из Србије, повреда једног од најживотнијих економских интереса наше државе — Главни трговачко-занатлијски одбор

Решава:

I.

Да се као једногласна одлука Главног трговачко-занатлијског одбора изјави Влади Његовога Величанства Краља Србије општа жеља: да у економском сукобу, који противно јасним одредбама трговачког уговора на штету Србије неоправдано назива Аустро-Угарска, Влада стане чврсто и одлучно на брану српских интереса; да захтева тачно и савесно ис-

пуњавање обавеза трговачког уговора, и да тим путем и даље корача ка осигурању економске независности Србије.

Све последице, које из таквог држања Владе проистеку, земља ће примити једнодулном готовошћу свију редова грађанства, да се за економску независност и достојанство Краљевине принесу све потребне па ма колико и скупе жртве, тако исто, као што је и политичку независност своју Србија искупила ценом сваке жртве народне.

II.

Да се повери једном ужем одбору да прати непрекидно ток овога економског запета са Аустро-Угарском, и ако сукоб не буде отклоњен: да предузме све мере које за сходно пађе, а исто тако да може сазвати и јаван збор трговаца и занатлија из целе земље који ће ову ралву и одлуку Главног трговачко-занатлијског Одбора поткрепити изразом сагласности свеколиког грађанства Краљевине.

У овај су одбор изабрани:

Ђока Никодијевић-Хлци, трговац, **Ђера И. Јовановић** трг., **Јован Анђелковић Ђурчић**, **Мића Петровић** трг., **Илија Цветановић** салуница, **Ђивко Леонов** трг., **Милош Обрковић** трг., **Милош Кривошевић** трг., **Милош Кривошевић** трг., **Ђера М. Кривошевић** трг., **Ђера М. Кривошевић** трг., **Милош Ж. Маричковић** трг., **Никола Б. Михајловић** трг., **Јован Обрадовић** трг., **Марко Марковић** столар, **Милош Бранковић** трг., **Ђера Миланковић** столар.

ОПШТИНСКЕ ВЕСТИ

Одељци Као што се види из објаве, коју о сазиву Збора доносимо на првој страни, Одбор општински одлучно је да се за сада установе 4 одељка општинског Суда. Ови ће одељци као прва непосредна власт:

а) судити у грађанским споровима до 10 динара, по аналогји допуне и измене §. 6. грађанског судског поступка;

б) ислеђивати кривична дела из части III. кривичног закона;

в) вршити полицијске и управне послове, у колико је за то по чл. 23. и 36. зак. о општинама надлежна општинска власт, и

г) извршивати све наредбе општинског Суда, као и наредбе државних власти.

Сваки од ових одељка имаће за старешину кметовског помоћника и потребно писарско особље, а за спољну службу сем исправника (кварталника) још и по 12—14 уличних позорника.

Оваком организацијом одељака добиће се могућност да се олакшају односи грађанства према локалној власти; да послови општинске управе теку лако и уредно, и да се у целој вароши, по свима крајевима и улицама, подједнако и потпуно одржава и од стране грађанства тачно извршује све оно што се наредбама општинске власти буде прописивало како у санитарском тако и у сваком другом погледу на локалне потребе и прилике.

Ко плаћању данка. Приликом последњег Збора општинског, многи су грађани код кварталних бирачких одбора улагали протест што су увршћени у азбучни списак другог квартала а не онога у коме станују.

Законом је протумачено да бирачи припадају кварталу у коме порез плаћају. По томе чиновници и сва службена лица, која на државним и јавним благајницама данак плаћају, не могу се стављати у списак другог него онога квартала у коме је дотично надлежство.

Међу тим наређено је да се учине измене са оним надлештвима која су се из о Бурђеву дну једног преселила у други кварт.

Допуштено. Управа монопола дувана допустила је да кафеције могу од малопродаваца узимати и у недељне и празничне дане гостима препродавати дуван и цигаре.

Исправка. Погрешком слагача у прошлом броју на наставак извештаја финансијске комисије о извојима за извршење великих послова, стављен је наслов извештаја техничке комисије о канализацији.

НАШЕ СЛУЖБЕНЕ ИЗЈАВЕ

„Мале Новине“ (бр. 165) погрешиле су у својој предпоставци, да смо ми превидели другу наредбу Управе вар Београда о продавању ствари, књига, списа и новина по улицама и јавним местима, и да смо „васкрсли“ наредбу која је укинута.

И саме „Мале Новине“, у белешки својој, кажују, да је управа вароши другом наредбом „управо обазвила“ како се има схватити прва у погледу продатана новина. Јесмо ли требали онда да донесемо само познију наредбу, а не прво једну, ранију, па онда другу? — Другој наредби основа лежи у првој, а прва није изгубила своју важност у ономе што другом није измењено.

По томе наш је поступак правилан, кад смо у прошлом броју донели ранију, и кад данас објављујемо познију наредбу управни.

Оволико објаснења биће без сумње довољно за познату схватљивост „Малих Новина!“

Општинске лицитације

У грађевинском одељењу Суда општине вар. Београда, држаће се следеће усмене лицитације и то:

I.

На дан 25. тек. мес. од 9 до 12 час. пре подне за откопавање „Обр енове“ улице.

Кауција 300 динара у готовом новцу, или државним папирима.

II.

На дан 25. тек. мес. од 3 до 6 часова по подне за откопавање шапца на „Видин-капији.“

Кауција 140 динара у готовом новцу или у државним папирима.

III.

На дан 26. тек. мес. од 9 до 12 час. пре подне за откопавање другог дела „Београдске“ улице.

Кауција 1200 динара у готовом новцу или у државним папирима.

IV.

На дан 26. тек. мес. од 3 до 6 часова по подне за грађење калдрме у делу „Војничке“ улице, између „Душанове“ и „Доњо-Јованове“ улице.

Кауција 250 динара у готовом новцу или у државним папирима.

V.

На дан 13. Јула тек. год. од 9 до 12 час. пре подне за грађење калдрме у „Узуљ-Мирковој“ и „Васиној“ улици до „Љубичине“ од коцкастог камена.

Кауција 12.000 динара.

VI.

На дан 13. Јула тек. год. од 3 до 6 часова по подне за грађење калдрме у „Васиној“ улици од „Љубичине“ до „Позоришног трга“ преко „Позоришног трга“ и у „Цариградској“ улици.

Кауција 12 хиљада динара.

VII.

На дан 12. Јула тек. год. од 9 до 12 сати, по подне за грађење калдрме у „Краљ-Милановој“ улици од коцкастог камена.

Кауција 15.000 динара у готовом новцу или у државним папирима.

VIII.

На дан 12. Јула тек. год. после подне од 3 до 6 сати, за грађење калдрме у деловима Кнез Михајлове и Крагујевачке улице од коцкастог камена.

Кауција за део у кнез Михајловој улици 9.000 динара, а за део у Крагујевачкој улици 5.500 динара, у готовом новцу или у државним папирима.

Ближи услови по свима лицитацијама, могу се видети при грађевинском одељењу сваког радног дана у време канцеларијско.

Сваки лициант који жели, да се израде коцкасте калдрме прими, нека најдаље до 4. Јула тек. г. поднесе неколико коцка од камена, да би се могао камен испитати дали се може употребити за калдрму.

IX.

На дан 6. Јула тек. год. од 3 до 6 сати после подне, држаће се у грађевинском одељењу Суда општине вар. Београда, усмена лицитација за оправку свију овданих основних школа.

Кауција 750 динара у готовом новцу или државним папирима.

Ближи услови могу се видети у грађевинском одељењу сваког радног дана у време канцеларијско.

Од стране Суда општине вар. Београда 20. Јуна 1890. год. Г. Вр. 713.

X.

На дан 28. тек. мес. од 3 до 6 часова по подне држаће се при грађевинском одељењу Суда општине вар. Београда усмена лицитација за оправку коњушарнице у ватрогасној згради.

Кауција 100 динара у готовом новцу или у државним папирима.

Ближи услови могу се видети при грађевинском одељењу сваког радног дана у време канцеларијско.

Од стране Суда општине вар. Београда 22. Јуна 1890. ГВр. 724.

Наредба

(ЗА ДРЖАЊЕ ПРЕДМЕТА ПО УЛИЦАМА)

Пошто је законом забрањено да се по улицама и тротоарима држе предмети који отежавају саобраћај. Управа в р. Београда позвала је општински Суд да у томе погледу предузме потребне мере.

С тога се на основу § 929. казн. закона

ноређује:

да у будуће грађанство не износи и не држи на улицама и по тротоарима никакве предмете који отежавају саобраћај.

Ова наредба односи се и на радње које износе и на тротоарима држе сандуке и разну дућанску робу а исто тако важи и за оне који испред домова стоварају бурад, сандуке, дрва грађевински материјал итд.

Ко год се ове наредбе не буде придржавао, казниће се по закону.

Од стране Суда општине вар. Београда 7. Јуна 1880. ЛВр. 142.

Наредба

(о чишћењу улица)

Позван и од стране надзорне власти, Суд општине вар. Београда, у интересу јавнога здравља а на основу 1. тачке 36. члана зак. о општинама

наредбује :

да се од данас све улице без разлике чисте редовно два-пут недељно и то сваке *Среде* и *Суботе*.

Чишћење ће се вршити од 10. час. у вече па до 6 изјутра сутра — дан, кад је коме угодније.

Према томе грађанство ће се у будуће управљати по овој наредби, а кућне старешине биће и одговорни за свако невршење њено.

ТАКСЕ

за јавне забаве у општини београдској

I.

- а. За свирање муш. оркестара по кафанама, баштама и т. д. од концерта до — — — — — 5 д.
- б. За свирање са певањем вештака од 1 концерта — 5 д.
- в. За свирање женског оркестра (Damen-Capelle) — — 20 д.

II.

- а. За 1 игранку у локал. I-ог реда — — — — — 15 д.
- б. " 1 " " " II-ог " — — — — — 10 д.
- в. " 1 " " " III-ег " — — — — — 5 д.

III.

- а. За панораму на дан — — — — — 5—10 д.
- б. Разне представе и показивање вештина, дневно 10—50 д.
- в. за манаџерије и музеуме — — — — — 5—15 д.
- г. Циркус од преставе — — — — — 10—20 д.
- д. За забаве „Тигл-Тангел“ т. ј. (певање, свирање и представљање) од вечера — — — — — 50 д.

IV.

За друге врсте забаве које овде нису предвиђене решаваће општински Суд засебно.

НА ЗНАЊЕ

Никаква јавна забава у општини београдској не сме се давати без предходне дозволе општинскога суда. Догодили се да у коме локалу буде забава пзненадно припрећена газда од радње дужан је одмах сутра дан пријавити се накнадно општинском суду да таксу плати; но ово пзузеће важиће само тада и тако, ако одиста није било времена да се предходно пријава учини.

Ко год се не би овог прописа придржавао поред наплате таксе, подврћиће се и казни.

Од стране Суда општине вар. Београда 28. маја 1880. АБр. 839.

РАЗНЕ ОПШТИНСКЕ ТАКСЕ

I. ДИМНИЧАРСТВО :

- а). за чишћење димњака (цилиндера) без разлике на спратове 0,40 д.
- б). за неуздан шпархерд 0,40 "
- в). за узидан " 0,80 "
- г). за велики узидан шпархерд у гостиници 1,00 "
- д). за чишћење димњака од два спрата 0,40 "
- ђ). за чишћење простог димњака 0,20 "
- е). за чишћење чункова до 2½ метра уједно са пећима 0,20 "
- ж). за чишћење чункова од 2½ метра на више уједноса пећима 0,40 "
- з). за паљење димњака (цилиндера) без разлике на спратове 1,50 "

II. ИЗВОЖЊА БУВРЕТА:

- а). за собу и кујну или мањи дућан са собом 0,20 "
- б). 2—3 собе са кујном или већи дућан са собом 0,60 "
- в) 4 и више соба са кујном или гостиница са кујном без штале 1,00 "

III. ПРАЖЊЕЊЕ ПОМИЈАРА И НУЖНИКА :

- а). од кубног метра 10,00 "
- б). од акова 0,50 "

IV. ПСЕТАРИНА :

- а). марка за панче једном за свагда 3,00 "
- б). марка за кују 6,00 "
- в) обнављање изгубљене марке стаје половину цене

V ГРОВАРИНА :

- а). гроб за децу. 7 дни.
- б) гроб за одрасле 12 "
- в). мада гробница 555 "
- г). већа гробница 97 "
- д). велика гробница 12607 "

VI. МРТВАЧКА КОЛА :

- а). мртвачка кола стара са 2 коња 12,90 "
- б). мртвачка кола нова са 2 коња 36 "
- в). мртвачка кола нова са 4 коња 72 "

БЕОГРАДСКА ПИЈАЦА

Од 12. Јуна до 18. Јуна закључно прешло је преко општинских кантара :

ТЕЖИНА	Ч е г а	100 к. просечна цена	ТЕЖИНА	Ч е г а	100 кгр. просечна цена
КИЛОГР.		ди н.	КИЛОГР.		ди н.
21.000	Брашна пшенич.	22.—	12.000	Сена	5.—
4.706	Брашна кукуруз.	13-50	2.100	Сламе	2 50
80.773	Пшенице	15-75	2.669	Коре брезове.	9-50
26.821	Кукуруза	11-59		Воска	—.—
43	Ражи	12.—		Кајмака	—.—
	Очињака	—.—	3.004	Сира	50.—
46 906	Лечма нова	7-20		Доја нетопљена	—.—
829	Овса	14.—	793	Масти	110
	Кукуруз нови	—.—		Сланине	—.—
1,158	Насуља	20-50		Сува меса	—.—
3,022	Кромпира нова	11.—	1103	Буџе неправне	112
	Арпадика	—.—	21 387	Свиња дебелих	75.—
636	Црна лука	15.—	20,000	Угљ на камена	—.—
	Бела лука	—.—		Кувура дрвена	—.—
	Лука аршлеме	—.—	53 630	Креча	3.—
	Јабука	—.—			
	Крушака	—.—		Лигтара	
	Ораја	—.—	19,570	Вина црна	18 —
	Грожђа	—.—	1,037	Вина бела	20.—
	Шљива спрових	—.—	11,117	Ракије шљ. меке	27 50
1,072	Сувих шљива	40 —		Ракије ком. луте	50.—

УРЕДНИШТВО И АДМИНИСТРАЦИЈА ЈЕ У ЗДАЊУ ОПШТИНСКОГА СУДА.